

Sügise tähtsad labidatööd

Kuidas muuta mulda viljakamaks? Mida peaks teadma lupjamisest? Kuidas vabaneda liigniiskusest?

Üks viimaseid sügisei töid aias on kaevamine. Kui teil on oma mullaga probleeme – see on liiga liivane, savine või happeline – ja te ei saa ihaldatud taimi kasvatada, siis nüüd on sobiv aeg muuta mulda paremaks. Nõu annab Eesti Maaviljeluse Instituudi vanemteadur **MALLE JÄRVAN**.

Liivane muld kuivab kergesti läbi ning on toitainetevaene. Liiga savises mullas on aga vähe õhku, vesi liigub selles halvasti. Kuidas olukorda parandada?

Liivase mulla sidusust ja veepidamise võimet saab suurendada savi lisamisega, raske savimulla veeläbilaskvust ning struktuuri parandab liiv.

Enamikule aiakultuuridele sobib kõige paremini saviliiv- või liivsavi-muld. Selleks et liiv- või savimulla löimist muuta, tuleb kohale vedada suures koguses paranduspinnast, see laiali laotada ja ühtlaselt mulda segada. Mida suurem on kasutatava pinnase huumuse- ja toitainetesisaldus, seda tõhusam on lõpptulemus.

Sobiva mulla kättesaamine ei ole aga kerge. Ära tuleks kasutada kõiki võimalusi: ehitiste ja teede alt kokku lükatud mulda, kraavide ja vundamendisüvendite kaevamisel saadud pinnast jne, kui see oma füüsiliste omaduste poolest vähegi sobib.

Üsna raske on lisada pinnasesse savi, eriti kui viimane on suurtes mittemurenevates kamakates. Läbikülmutamine talve jooksul murendab aga savi üsna kenasti. Mullaparendamine mineraalsete lisanditega on küll tömahukas ja kallid, kuid tasub end ära, sest mõju on pikaajaline.

Aiamulda võib parandada ka osade või ise-

gi peenarde kaupa. Kogu aiamaa löimist ei pruugigi muuta ühesuguseks: ühe aiaosa võib kujundada kergema ja teise raskema mullaga ning kasvatada seal sobivaid taimi.

Enamikule aiataimedele (v.a rodod, põõsasmustikad, hortensiad jm) meeldib kasvada nõrgalt happelises mullas (pH 6–6,5). Liiga happelises pinnases, nt turbamullas, tunnevad nad end halvasti, sest elutähtsate toitainete omastamine on häiritud. Kuidas vähendada mulla happesust?

Selleks tuleb mulda lubjata. Uisapäisa ei maksa siiski tegutseda. Kõigepealt tehke kindlaks, kui happeline pinnas on. Müügil on vastavad testid, aga mulda saab lasta analüüsida ka Sakus põllumajandusuuringute keskuse laboris. Liiga tugevalt ehk üle lubjatud muld on suurem probleem kui selle lupjamata jätmine, tehtud vigu on hiljem väga tülikas parandada.

Mulla lupjamiseks sobivad mitmesugused lubiväetised, mida antakse kuni 0,5 kg ruutmeetri kohta.

Põlevkivituhk ja klinkritolm on kiiretoimelised. Nende puhul on eriti oluline õige kasutusnorm ja laotamise ühtlikkus.

Peale kaltsiumi sisaldavad need rohkesti ka teisi taime-toitaineid (kaalium, magneesium, vävel, mikroelementid).

Lubjakivi- ja dolomiidijahu mõjuvad esialgu aeglasemalt.

